

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:42

יציאת השבת: 17:39

ג' חשון תשע"ג

גיליון מס' 88

שאל אביך וירגודך

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

עיקר שבת האדם הוא

במעשיו הטובים

"אלה תולדות נח" (ו', ט')

ובמדרש (מובא ברש"י), "פרי צדיק עץ חיים, ללמד שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים".

הגאון רבי חיים כסאר זצ"ל דקדק מפסוק זה, שאע"פ שמתחילה הביא הפסוק את התיבות "אלה תולדות נח", וידוע שהיו לו בנים, מ"מ לא פירט מי הם בניו, אלא מיד אמר "נח איש צדיק תמים" וגו', ומכאן למדים שעיקר תולדות הצדיקים הם מעשיהם הטובים, החשובים להם יותר מבניהם.

"ולפיכך יקח האדם מוסר מזה, שלא יאמר הבנים יועילו לו, אלא צריך להשתדל הוא בעצמו בעסק התורה ובקיום המצוות, ולא יסמוך על בניו, כי כל אחד ואחד חייב בעסק התורה, ואינו דומה מי שפנסו בידו לפנסו ביד בנו.

וגם כן כשם שחייב אדם בפריה ורביה הגשמית, כך הוא חייב בפריה ורביה הרוחנית. ולפיכך אין מזכירין את האדם לשבח אלא במעשיו הטובים שעושה הוא בעצמו, וזהו "פרי צדיק עץ חיים".

מתוך שלחן מלכים,

אוצרות חכמי תימן.

ניתן להשיג בטלפון 052-655-1973

1. מי אני: נכדו של נח ושמי כשם ירק השדה.
תירס בן יפת.
2. מנין לומד רש"י את הכלל: "אומרים מקצת שבחו של אדם בפניו"?
מהפסוק: "כי אותך ראיתי צדיק" ולא נאמר גם תמים (ז' 1).
3. "אלה תולדות נח, נח איש צדיק". ציין 2 פירושים לפס' זה.
א. שזכר צדיק לברכה ולכן ספר בשבחו.
ב. ללמדנו עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים.
4. "נח איש צדיק" א. מי עוד בתנ"ך זכה לתואר צדיק?
ב. מה משמעות המילה צדיק?
א. אברהם ואיוב. ב. צדיק מלשון עושה צדק וצדקה וגם ראשי תיבות: צפונה דרומה ימה קדמה דהיינו מתחשב בכל הסביבה.
5. במשך כמה שנים בנה נח את התיבה ומדוע נמשכה בנייתה זמן רב? (רש"י).
במשך 120 שנה. כדי שישאלו אותו לפשר מעשיו ואולי יחזרו בתשובה.
6. "צוהר תעשה לתיבה". ציין 2 פירושים למילה צוהר.
א. חלון.
ב. אבן טובה שמאירה כצהריים.
7. היכן נחה התיבה?
על הרי אררט.
8. מה משמעות המלה "מבול"?
ציין 3 פירושים (רש"י)
א. בילה (=השמיד) את הכל.
ב. בילבל.
ג. הוביל ממקום גבוה לנמוך.
9. א. כמה קומות היו בתיבה?
ב. מה היה בכל קומה?
א. 3 קומות.
ב. העליונה לאדם האמצעית לחיות והתחתונה לזבל.
10. מי לא מת במבול ומנין לומדים זאת? (רש"י)
הדגים. מדויקים מהפסוק: "וכל אשר בחרבה מתו" (ז' 22).
11. "וישלח את העורב", על מי מסופר בתנ"ך שהעורבים האכילו אותו?
אליהו הנביא.
12. על הקשת נאמר: "זאת אות הברית לדרות עולם" מה לומד רש"י מהמלה לדרות בכתוב חסר?
שרק לדורות החסרים (הרשעים) נצרכת הקשת, ואילו כשיש צדיק כמו רבי שמעון בר יוחאי אין צורך בקשת.
13. על נח נאמר: "וישת מן היין וישכר". על מי מסופר בתנ"ך ש: א. השקו אותו יין? ב. השקו אותו חלב? ג. נחשבה לשיכורה?
א. לוט. ב. סיסרא. ג. חנה.
14. ויקח שם ויפת את השמלה ויכסו את ערוות אביהם. איזה שכר קיבלו על פעולה זו? (רש"י)
שניהם זכו לכיסוי: בני שם זכו לכיסוי בטלית של ציצית, ובני יפת זכו לכיסוי בעפר (=קבורה).
15. על מי נאמר:
א. גיבור ציד? ב. יודע ציד?
א. נמרוד. ב. עשו.
16. מה השם של: א. אשתו של נח? ב. אביו? ג. בניו?
א. נעמה (עיין רש"י פרק ד' 22)

קוף אחרי בן אדם

כידוע, עקב הדמיון הרב בין הקופים לבני האדם, ובצירוף תיאוריות שונות המדברות על התפתחות, יש הטוענים שהקוף הוא אביו הקדמון של האדם. האומנם?

חוקרים תמיד הניחו כי הקוף הוא הקדום, והאדם הוא שהתפתח ממנו. אך חכמי תורת ישראל לעומתם, יודעים מעדות אבות, כי דווקא האדם הוא הקדום, והקוף הוא שהתפתח ממנו!

בבראשית רבא מובא שאנשי דור הפלגה נחלקו ל-3 קבוצות. הראשונה אמרה- נעלה ונשב בשמים. השנייה- נעלה ונעבוד עבודת כוכבים. השלישית- נעלה ונעשה מלחמה. העונש שקיבלה כל אחת מהקבוצות היה שונה. הראשונה, ה' פיזר אותה בכל הארץ. השנייה, נהפכו האנשים לקופים ושדים.

השלישית, ה' בלבל את שפתם.

מדרש אגדה מוסיף: בעת שהפיצם- אלה שנפלו במים נעשו רוח המים, ואלה שנפלו ביער נעשו קופים, ואלה שנפלו במדבר נעשו שדים. בהמשך המדרש נאמר: "ארבעה דברים נשתנו בימי אנוש בן שת... ונעשו פניהן כקופין...". כלומר: לעומת שת שנולד "בדמותו כצלמו" של אדם הראשון שנברא ב"צלם אלוקים" - אחרים באותו זמן נולדו שלא כן.

- א. לשבח - אם בדורותיו כך, כל שכן בדורות אחרים.
 ב. לגנאי - רק בדורותיו היה נחשב לצדיק, אך אילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לצדיק.
 22. על התיבה נאמר: "וכפרת אותה בכופר". מה פירוש המילה כופר? זפת.
 23. כיצד קורא הנביא ישעיהו למבול? (עיין בהפטרה פרק נ"ד) מבול = מי נח.
 24. באיזה פסוק בפרשתנו יש 7 פעמים רצופות ו' החבור? "זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף ויום ולילה...".
 25. "ויחל נח איש האדמה..." על מי נאמר בתורה שהיה:
 א. עובד אדמה?
 ב. איש שדה?
 א. הבל. ב. עשו.

- ב. למך. ג. שם, חם ויפת.
 17. באיזה גיל היה נח:
 א. כשבנה את התיבה?
 ב. כשנפטר?
 א. 600. ב. 950.
 18. "ונח מצא חן בעיני ה'". לפי סוטה דף מ"ז 3 דברים מוצאים חן בעיני האדם. מה הם?
 חן המקום על יושביו, חן אישה על בעלה וכן מיקח על מיקחו (כלומר אדם אוהב את מה שהוא קונה).
 19. מי היו סבא וסבתא?
 הנכדים של חם בן נח: "ובני כוש סבא... וסבתה" (י, 7)
 20. מי אביהם של הסינים?
 כנען (י, 17)
 21. "נח איש צדיק תמים היה בדורותיו". ציין 2 פירושים מנוגדים לפסוק זה.

השלם את הפסוק

עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי-גֹפֶר, תַּעֲשֶׂה אֶת-הַתֵּבָה;

שָׁנִים בָּאוּ אֶל-נֹחַ, אֶל-הַתֵּבָה--זָכַר וַיִּקְבֶּה:

אֵלֶּה, תִּלְוֶדֶת נֹחַ--נֹחַ אִישׁ צַדִּיק הָיָה, בְּדִרְתָּיו:

וַהֲקַמְתִּי אֶת- , אֶתְךָ; וּבָאת, אֶל-הַתֵּבָה--אֵתָהּ, וּבְנִיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְנָשֵׁי-בְנֵיךָ אִתְּךָ.

וַיֹּאמְרוּ הֶבֶה נִבְנֶה-לָנוּ , וּבַמַּגֵּדֶל וְרֵאשׁוּ בַשָּׁמַיִם, וְנַעֲשֶׂה-לָנוּ שֵׁם: פֶּן-נָפוּץ, עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ.

הֶבֶה, , וְנִבְלָה שֵׁם, שְׁפָתָם--אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ, אִישׁ שִׁפְתֵי רֵעֵהוּ.

וַיִּזְזוּ-תְרוּזוּ, שִׁבְעִים שָׁנָה; וַיִּוָּלְד, אֶת-אַבְרָם, אֶת- , וְאֶת-הָרָן.

זכות הלימוד בעלון מוקדשת לרפואתו המהירה והשלמה של ליאב בן שגית

ולעילוי נשמת

חנה חנית בת בתיה בדרה

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל:

ShealAvicha@gmail.com

לארכיון העלונים:

www.pirsuma.com/shal_avicha